

Inre strålbehandling av huvud- och halscancer – brachyterapi

Inre strålbehandling innebär att en strålkälla placeras inuti eller nära det område som ska behandlas. Det kallas även brachyterapi.

Metoden gör det möjligt att ge en mycket hög och avgränsad dos strålning riktad direkt mot tumören. Den friska vävnaden omkring påverkas så lite som möjligt.

Brachyterapi kan vara enda behandling vid mindre tumörer, exempelvis läppcancer. Den kan också vara ett tillägg till yttre strålbehandling vid stora tumörer.

En del patienter kan få sin brachyterapi i anslutning till en operation, vilket kan förkorta behandlingstiden. Den totala behandlingstiden blir också kortare med brachyterapi än med yttre strålbehandling.

Förberedelser

Du får mer information om vad som gäller dig i din kallelse och när du kommer till sjukhuset.

Sluta röka

Du som röker bör sluta, för att få bästa möjliga effekt av behandlingen. Att sluta röka minskar risken att få skador i käkbenen, så kallad osteoradionekros.

Operation av katetrar som används under behandlingen

Brachyterapi ges via katetrar som opereras in under narkos eller lokalbedövning innan behandlingen startar.

Röntgenundersökning för att planera behandlingen

Samma dag eller dagen efter att katetrarna har opererats in, görs en röntgenundersökning för att planera behandlingen.

Så går det till

Brachyterapi kan ges på olika sätt. Vissa får behandling i 10–20 minuter varje till varannan timme i 1–6 dygn. Behandlingspulserna kan också ges upp till 45 minuter, beroende på hur stort område som ska behandlas. Andra får färre stråldoser med mer strålning i varje dos. Du får veta vad som gäller för dig.

Strålningen kommer från ett litet radioaktivt preparat som heter iridium. Preparatet är 2 millimeter stort och transporteras via kablar till katetrarna som opererats in före behandlingen.

Behandlingspulserna känns inte, men de inopererade katetrarna orsakar obehag och ibland smärta i munnen och svalget. Om du har ont får du smärtstillande medicin.

När du ska få strålbehandlingen är du ensam i ett strålskyddat rum med stängd dörr. Mellan behandlingspulserna och efteråt finns det ingen radioaktivitet kvar, vare sig i kroppen eller i rummet. Mellan behandlingspulserna kan du röra dig på avdelningen och ta emot besök. Du kan även gå utanför avdelningen enligt överenskommelse. Eftersom behandlingen ges dygnet runt kommer din sömn att störas under behandlingen.

Om du har svårt att äta kan du få näring genom en nasogastrisk sond, en slang via näsan till magsäcken. Den sätts oftast in på operationsdagen.

3. BEHANDLING

Strålbehandling

Vad händer efteråt?

Efter avslutad behandling tas katetrarna bort. Du stannar kvar några timmar för kontroll efter att katetrarna tagits bort.

Fördelen med brachyterapi är att biverkningar begränsas till området där katetrarna sitter. Det kan bli rött, ömt och ibland flagna. Besvären brukar försvinna 2–3 veckor efter behandlingen.

Inom 2–4 veckor efter behandlingen görs en efterkontroll.

► Läs mer på [1177.se](https://www.1177.se). Sök på Strålbehandling.